

ЗАПОРІЗЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ

ЗАПОРІЗЬКА ОБЛАСНА ВІЙСЬКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ

просп. Соборний, 164, м. Запоріжжя, 69107, тел./факс: (061) 224-63-81
E-mail: adm@zoda.gov.ua, сайт: www.zoda.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 00022504

від 13.11. 20 23 р. № 79-Р-289-є На № _____ від _____ 20 ____ р.

Аліна РОДІНА

foi+request-119339-b961029@dostup.pravda.com.ua

**Про надання інформації щодо
переліку підприємств поданих до
Міндовкілля для погодження
проведення позапланових заходів
нагляду (контролю)**

Шановна пані Аліно!

На Ваш запит від 08.11.2023 № 79-Р-289-є про надання інформації щодо переліку підприємств м. Запоріжжя щодо яких Запорізькою облдержадміністрацією порушено питання відновлення перевірок перед Міністерством захисту довкілля та природних ресурсів України та за якими класифікаторами буде проведено їх перевірку, облдержадміністрація повідомляє про таке.

Обласною державною адміністрацією проведена робота з обґрунтування наявності загрози довкіллю, життю та здоров'ю мешканців м. Запоріжжя. Для обґрунтування наявності загрози, що має негативний вплив на права, законні інтереси, життя та здоров'я людини, захист навколишнього природного середовища та забезпечення безпеки держави залучалися: Головне управління Держпродспоживслужби в Запорізькій області, Державна установа «Запорізький обласний центр контролю та профілактики хвороб МОЗ України», Запорізький національний університет, Запорізький державний медико-фармацевтичний університет та Запорізька міська рада.

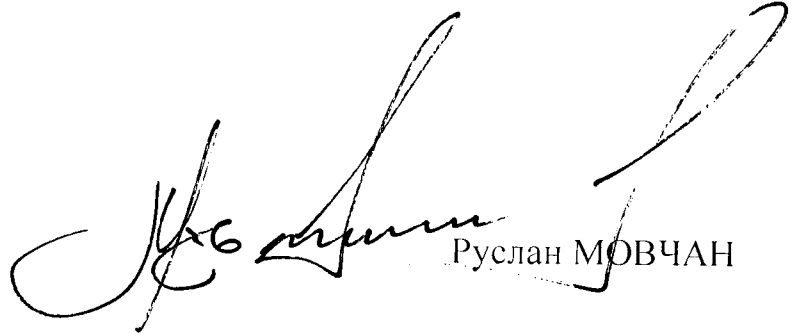
За результатами проведеної роботи підготовлено та направлено листа від 23.10.2023 № 08-39/3398 до Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України про погодження проведення позапланових заходів державного нагляду (контролю) Державній екологічній інспекції Південного округу (Запорізька та Херсонська області) з обґрунтуванням загрози довкіллю, життю та здоров'ю мешканців міста Запоріжжя у якому визначені основні суб'єкти господарювання, об'єкти яких можуть здійснювати негативний вплив на атмосферне повітря міста Запоріжжя у зв'язку з недотриманням природоохоронного законодавства та умов і вимог, що встановлені у дозволах

на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами, а також визначено основні критерії щодо проведення перевірок (копія листа додається).

Додаток: на 4 арк. в 1 прим.

З повагою,

перший заступник голови

Руслан МОВЧАН

ЗАПОРІЗЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ

ЗАПОРІЗЬКА ОБЛАСНА ВІЙСЬКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ

просп. Соборний, 164, м. Запоріжжя, 69107, тел./факс: (061) 224-63-81
E-mail: adm@zoda.gov.ua, сайт: www.zoda.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 00022504

від 23.10. 2023 р. № 08-39/3398 На № _____ від _____ 20____ р.

Міністерство захисту довкілля
України

Про необхідність проведення позапланових заходів контролю

Обласною державною адміністрацією отримано лист Державної екологічної інспекції України (далі – Інспекція) від 22.08.2023 № 3646/2.8/5-23 про забезпечення дотримання вимог екологічної безпеки у м. Запоріжжя, який ретельно опрацьований. До опрацювання листа залучалися: ГУ Держпродспоживслужби в Запорізькій області (далі – ДПСС), ДУ «Запорізький ОЦКПХ МОЗ», наукові установи міста, які досліджують вплив забруднення на здоров'я населення та довкілля та орган управління якістю повітря м. Запоріжжя – управління екологічної безпеки Запорізької міської ради.

Департаментом захисту довкілля Запорізької обласної державної адміністрації узагальнено отримані висновки, рекомендації та всю надану інформацію. Проаналізувавши та узагальнивши матеріали повідомляємо про таке.

Запоріжжя є одним з найбільших урбанізованих та індустріалізованих міст, у якому питання якості повітря залишається довготривалою, системною проблемою, що суттєво впливає на стан здоров'я жителів міста та поглиблює суспільну кризу. Суспільний запит щодо жорсткого контролю забруднювачів набирає обертів, а воєнний стан лише поглиблює кризу якості повітря у місті. У 2020 році пройшов кількатисячний мітинг «Маю право дихати». Під електронними петиціями до Президента України у 2020 році - «Зупинити отруєння мешканців Запоріжжя через заводи» та у 2022 році - «Екологічна катастрофа у Запоріжжі», зібрано по 25 тисяч голосів кожна. Про поглиблення суспільної кризи та невдоволення населення якістю повітря свідчить зростаюча кількість скарг громадян.

Управлінням з питань екологічної безпеки Запорізької міської ради листом від 01.09.2023 № 15717-07 (додається) надано пропозиції щодо переліку підприємств – основних забруднювачів, на яких першочергово необхідно провести заходи державного нагляду (контролю) за дотриманням вимог законодавства у сфері охорони атмосферного повітря та переліку питань щодо

проведення заходу державного нагляду (контролю). Це підприємства I та II групи, які є основними вкладниками в баланс забруднення атмосферного повітря м. Запоріжжя.

Згідно з проведенням ДПСС аналізом скарг громадян та результатами лабораторних досліджень (лист від 07.09.2023 №4.1-08 1-08/2883, що додається), середньомісячний показник відхилень від санітарно-епідеміологічних нормативів складає 49 перевищень. У визначених моніторингових точках перевищення гранично допустимих концентрацій (далі – ГДК) лише за поточний період складають по сірководню – 1,1-1,61 ГДК, пилу – 1,1-1,32 ГДК, фенолу – 1,2 ГДК, формальдегіду – 1,09 ГДК.

• За інформацією ДУ «Запорізький ОЦКПХ МОЗ» протягом січня – серпня 2023 року (лист від 06.09.2023 №05-27/2784, що додається), у м. Запоріжжя відібрано 1089 проб атмосферного повітря, з них у 322 пробах виявлено перевищення максимально-разових концентрацій по забруднюючим речовинам, що становить 29,6 % від загальної кількості проб. Відсоток відхилень від нормативів у Заводському та Шевченківському районах, де розміщені основні промислові зони складає 79 % та 60 % відповідно. При цьому відсоток відхилень від нормативів у загальній кількості досліджень за січень-серпень 2023 року складає по сірковуглецю – 40,1 %, сірководню 24,8 %, фенолу – 19,3 %, формальдегіду - 11,4 %.

Крім того, Запорізьким обласним центром з гідрометеорології за липень 2023 року зафіксовано перевищення ГДК середньомісячних концентрацій шкідливих речовин в цілому по місту: двооксиду азоту у 1,4 рази, фенолу – у 1,9 рази, формальдегіду – у 2,0 рази.

Результати проведених оцінок ризику для здоров'я населення м. Запоріжжя фахівцями-науковцями Інженерного навчально-наукового інституту ім. Ю.М. Потебні Запорізького національного університету, що надані листом від 18.09.2023 № 01/01-22/1062 (додається), свідчать про надзвичайно високі рівні у 2019–2022 рр. сумарних індексів небезпеки при оцінці хронічних інгаляційних впливів викидів забруднюючих речовин від промислових підприємств.

У наукових дослідженнях Р.А. Федорченко к.м.н., доцента кафедри загальноосвітньої гігієни, медичної екології та профілактичної медицини Запорізького державного медично-фармацевтичного університету (далі – ЗДМФУ) зазначено, що на території міста функціонує більше 250 підприємств, з яких близько 30 підприємств належать до I групи та підтверджують, що основним забруднювачем повітряного басейну м. Запоріжжя є промисловий комплекс, який використовує застарілі технології виробництва.

Багаторічними дослідженнями науковців ЗДМФУ переконливо підтверджується, що при високому рівні забруднення атмосферного повітря захворюваність дорослих м. Запоріжжя на хвороби органів дихання у 1,8 рази вища, ніж при помірному, мають місце стабільно високі показники захворюваності на бронхіальну астму, хронічний ларингіт і ларинготрахеїт, хронічний фарингіт, хронічний бронхіт та пневмонії. При високому рівні забруднення атмосферного повітря зареєстровані у 1,2 - 1,6 рази вищі показники смертності населення від хвороб органів дихання, ендокринної

системи, сечостатевої системи та шкіри і підшкірної клітковини. Крім того, у листі ЗДМФУ від 18.09.2023 № 59-02/2175 (додається) зазначено, що наявність у атмосферному повітрі міста Запоріжжя викидів одночасно пилу, фенолу, формальдегіду, оксиду та діоксиду азоту та інших речовин, які навіть при невеликих концентраціях чинять комбінований дуже несприятливий вплив на організм людини, несе реальну загрозу для здоров'я населення міста.

Рішення стосовно проведення Інспекцією позапланових заходів державного нагляду (контролю) в період воєнного стану відповідно до пункту 2 Постанови Кабінету Міністрів України від 13.03.2022 № 303 «Про припинення заходів державного нагляду (контролю) і державного ринкового нагляду в умовах воєнного стану» може бути прийнято Міндовкілля за умови підтвердження наявності загрози, що має значний негативний вплив на права, законні інтереси, життя та здоров'я людини, захист навколишнього природного середовища та забезпечення безпеки держави.

Наявність такої загрози та значний негативний вплив підтверджується висновками науковців, зафіксованими рівнями перевищень ГДК забруднюючих речовин в атмосферному повітрі, стабільно високими показниками захворюваності та смертності населення від довілля обумовлених хвороб, надзвичайно високих рівнів у 2019–2022 роки сумарних індексів небезпеки впливів викидів забруднюючих речовин від промислових підприємств.

Враховуючи можливість завдання шкоди інтересам держави, створення загрози довілля, життю та здоров'ю мешканців м. Запоріжжя, через погіршення якості атмосферного повітря, вважаємо за необхідне проведення позапланових заходів державного нагляду (контролю) дотримання вимог природоохоронного законодавства Державною екологічною інспекцією Південного округу (Запорізька та Херсонська області) та просимо Міндовкілля прийняти рішення щодо погодження перевірки суб'єктів господарювання: ПАТ «Запоріжсталь», АТ «Запорізький завод феросплавів», ПрАТ «Запорізький абразивний комбінат», ПрАТ «Запоріжжкокс», ПрАТ «Український графіт», ПрАТ «Запоріжвогнетрив», , ПрАТ «Дніпроспецсталь», АТ «Мотор Січ», ТОВ «Запорізький ливарно-механічний завод», ТОВ «ОПТИМУС АГРО ТРЕЙД» (виробничий підрозділ «Запорізький олійноекстракційний завод»), які входять у десятку найбільших забруднювачів та розташовані на двох промислових вузлах міста в адміністративних районах, де фіксується найбільший рівень забруднення повітря.

При здійсненні заходів державного нагляду (контролю) за дотриманням вимог законодавства у сфері охорони атмосферного повітря необхідно перевірити наступне:

- стан виконання заходів передбачених дозволами на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами щодо: досягнення встановлених нормативів гранично допустимих викидів (далі – ГДВ), запобігання перевищенню встановлених нормативів ГДВ, охорони атмосферного повітря при несприятливих метеоумовах, заходів направлених на скорочення викидів;

- стан забезпечення безперебійної ефективної роботи і підтримання у справному стані споруд, устаткування та апаратури для очищення викидів;

- дотримання умов та вимог встановлених Дозволом, у т.ч. якості сировини, хімікатів, паливно-мастильних матеріалів та інших матеріалів, що використовуються на підприємстві;

- дотримання вимог, які встановлюються Дозволом для неорганізованих викидів;

- дотримання нормативів ГДВ.

Також вважаємо за доцільне залучити до проведення заходів державного нагляду (контролю) за дотриманням вимог законодавства у сфері охорони атмосферного повітря фахівців Державної екологічної інспекції України, представників Запорізької міської ради та Департаменту захисту довкілля облдержадміністрації.

Додаток: на 35 арк., у 1 прим.

Голова обласної державної адміністрації,
начальник обласної військової адміністрації

Юрій МАЛАШКО